

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Schœnus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

ginti quinque passibus nostris terminatur, qui pedes essent DC XXV. Ea summa octies computata mille facit, quæ dimensio proximè accedit ad eam, quam ponit Herodotus II. ubi de labyrintho, ἀδὲ ἑκατὸν ὄργυια δίκαια εἰσὶ στάδιον ἔξ ἀπλοῦς Orgyia centum iusta stadium conficiunt hexaples iterum. Quod vero ad agones pertinet, Græci stadium suum ducentis pedibus metiuntur. Sed Herculeum periti herois staturam ex eo stadio, quod ipse suis pedibus metitus est, prodidere. Italicum porro pedes continet CXXV. auctore Cenforino. Erat & stadium Pythicum, quod pedibus mille consistitisse tradunt: Olympicum, quadringentis tantum. Sic colligimus ex his stadium non fuisse certæ mensuræ spatium, sed parts illius, quæ alicubi brevior, alicubi longior fuerit, agonibus delin-

Autor A.
Cælius lib.
2. cap. 1.
Conf. c. 12.

Plutarchum
& Suidam.

PLETHRUM. CAP. LII.
Plethrum vero mensura est centum pedum, sexta quippe stadii pars, ut apud auctores Græcos passim habetur, πλεθρον ἔξ ἑκατοσίων πεδῶν ποδῶσι. Tantumdem vero est, centum id consistere orgyis dicere, cum, ut superius dictum, orgyia sex occupet pedes.

D. Hier. 1200
constare ait

DIAULUS. CAP. LIII.
Diaulus mensura est duorum stadiorum. Cæterum varietas stadiorum effecit, ut diaulum nonnulli ducentis constare cubitis crederint. Quin & cubitus ipse, ut suo loco dictum, plurimum habet varietatis.

Vel 100. passibus
unde et
nomen.

HIPPICUM. CAP. LIV.
Hippicum, quo scilicet Equi ad cursum admittebantur, duplo majus diaulo fuit: nam quatuor id stadia comprehendisse, Plutarchus auctor est.

Vel 100. passibus
unde et
nomen.

MILLIARIUM. CAP. LV.
Milliarium, ut Junius Nypsius, octo stadiis constat: ut Vitruvius, pedibus quinque mille, atque ita stadium id assumitur, quod cxxv. passibus nostris terminatur, quos pedes esse diximus sexcentos quinque & viginti, quinis unicuique passui pedibus adnumeratis.

Δολιχός,
ut de longi-
tudine tem-
poris, ita &
stadii, &
mensura di-
citur, à cur-
su ἑξ ἑκατο-
σίων πεδῶν
χένω, do-
licum cur-
ro.

DOLICHUS. CAP. LVI.
Dolichus, ut nonnulli ponunt, stadia continet duodecim, unum quippe milliarium & semis. Qui vero quatuor & viginti aut uno minus ponunt, quæ tria esset milliaria, recursus rationem mihi habuisse videntur: erat enim locus, ubi Equi sunt cursu exerceri soliti cursu septies iterato: quare à flexu locus ita nuncupatus. Apud Pindarum invenies, & octies & duodecies iterationem ejusmodi fieri solitam, pro Equorum, qui jungebantur, modo: de quo in commentario de Metis diximus. Ita patet illud apud Chrysostrum in epistola ad Philippenses homilia prima: *Et enim qui postquam decem dolichos cucurrerit, si post deficiat, omnem amisit laudem*: dictum, quia scilicet duo adhuc dolichum erant decurrendi.

Perse quo-
que schænis
& parasan-
gas, alii alia
mensura de-
terminant.
Plin. lib. 6.
c. 26.
Leugua gal-
lice, sicut

PARASANGA. CAP. LVII.
Parasanga, mensura Persicæ, in stadia triginta porrigitur. Herodoto ea essent tria milliaria & semis, qua dimensione in itineribus Transalpinae nationes plurimum utuntur vulgo Leugua appellantes: quamquam & Leugua spatium pro locorum regionumque situ plurimum varient, quippe quæ inter Alpes, breviores, in Germania vero atque Galliarum campis, longius protrahuntur. Denique eam mihi videntur rationem habuisse, ut quantum itineris una hora obequitando confici posset, id ea nuncupatione appellarint: ideoque cum difficilior ac perinde tardior sit ingressus per Alpes, Leugas item idam breviores constituerunt.

Herod. 1. 2.
Plin. lib. 12.
c. 14.

SCHOENUS. CAP. LVIII.
Schoenus duas occupat parasangas, quæ septem essent milliaria. Hæc inter Aegyptiacas mensuras adnumerantur ab Herodoto. Nonnulli stadia ea quinquaginta continere tradunt. Plinius ex Erato-

A Erathosthenis rationes quadraginta tantum, qui passus essent quinquies millia. Aliqui stadia xxii. singulis schœnis attribuere. Atque ita mensurarum hujusmodi inconstantiam diversitas authorum fecit, sive loca, sive tempora rationem hanc omnem variarint, quemadmodum in ponderibus tanta scriptorum dissensione omnia conturbata.

HÆREDITARIA PORTIO, SORSVE. CAP. LIX.

Invitat vero me nominis similitudo, ut quid Schœni vocabulo velint Divinæ literæ, aperiamus. Apud Hebræos enim mensuræ genus erat sub funiculi nomine nuncupata, per quem portionem eam indicabant, quæ in agrorum divisione huic & illi obvenisset, transibatque vocabulum ad hæreditates & patrimonium. Unde Moseos cantico, Deuter. *Funiculus hereditatis sue Israel.* & Psalm. 77. *Et forte divisti eis terram in funiculo distributionis.* Et 47. Ezechielis: *Joseph duplicem funiculum habet,* & passim multa hujusmodi. Ægyptiis porro mos, ait Prodicus, ut apud Max. Tyrium est, terram metiri funibus: quod & Hieronymus agnoscit tertio Joëlis cap. ubi Septuaginta ait transfuisse, *χελώνων* Ma truco & mon giste, à venationis metaphora. *μαρόν των χελώνων* quod alii, *correntem spinarum* fecerant, funiculum ait *χελώνων*, aut juxta Ægyptios mensuram certi itineris. Unde in Psalmis: *Semitam meam & funiculum meum investigasti.* In Nilo enim, *subjicit, flumine sive in rivis ejus solent naves funibus trahere, certa habentes spatia, quæ appellantur Funiculos, ut labori defessorum recentia trahentium colla succedant.*

VITÆ PROGRESSUS. CAP. LX.

Quia vero verficulum obiter ex tricesimo nono supra centesimum Psalmo citavimus, *την τριήκοντον* Septuaginta fortasse pro χελώνων, funiculum. *μαρόν των χελώνων* *Semitam meam & funiculum meum investigasti,* transfulerunt quidam, *Examinasti,* à vestigio tamen est *εξινιάζω*: quamvis qui Hebræicam sequuntur lectionem, grabatum ex junco factum, non funiculum, intelligere videantur, dum *την χελώνων μαρόν των χελώνων*, *acubium meum eventilasti,* reddunt. Quinetiam Chaldææ Arabicæque lectionis traductio in hanc ipsam sententiam habet. Sed & quando ambula vero in via, aut quando accubuero ad studendum, legi Sed quoniã Græca lectio jam recepta est, quam, ut plerisque locis apud Hieronymum video, eam esse arbitror quã Septuaginta transfulere, eam secuti, quid in ea hieroglyphici contineretur, exposuimus. Quam vero schœni funiculive mensuram apud Ægyptios & Persas esse Euthymius tradit, eandem ait, nostri propemodum stadii longitudinem æquare.

STATHMUS. CAP. LXI.

Stathmus, quod itineris diurni spatium est, produci fertur stadiis centum & quinquaginta, quæ milliaria essent undeviginti, quadrante minus. Nam & Jurisconsultorum tabulæ viginti milliaria diurnis itineribus concesserunt. Jocoſe vero Lucianus *παισε vs Οέλω* ludit, *ήκων τε χαίλεισιν* Cap. 13 affi- 26000. Stadiorum à terra ad Lunam, sicundum Pythagoram. *ήσαν δ' από της γαίης ως προς τή σελήνην, ο πρώτος ήμιν σταθμός: Numquid tria millia stadiorum sunt à terra gnas spatium ad Lunam usque, qui primus nobis stathmus, id est, quod itineris spatium uno die peregimus?* sed ut fabulas omittamus, satis fuerit, tot decursis spatiis commodum quiescere: quamvis adhuc digitiquoquo verum accepti quasdam habent dimensiones, quarum norma modoque reliquum totius humani corporis dimetitur, mensura in hoc vel illo membro nunc parte pari, nunc geminata, in pluribus triplici: quippe pollex expeditus, ut supra innuimus, ejusdem mensuræ est cum infamis dimidio aure, cum naso, cum fronte & ore, cum infima brachii latitudine, & partibus plerisque aliis. Verum cum hæc ad pingendi sculpendique artem potius, quam ad suscepti operis negotium pertineant, eam artificibus operam relinquentes, imaginum significata, non artem pingendi, exponere prosequemur.

